

povinnost žalovaného spolku, by žalobkyni bez prodlení vrátil k jeho rukám složených 13.742 Kč 56 h, kdyby některý, tedy i jen jeden z věřitelů činil obtíže. Tato podmínka nastala, an obtíže činil parní mlýn v Ch., jenž podle dopisu ze dne 11. ledna 1928 trval na plném zaplacení a podle zjištění nižších soudů v roce 1928 pokračoval ve vymáhání celé své pohledávky. Splněním této podmínky nastala povinnost žalovaného spolku, by 13.742 Kč 56 h u něho složených žalobkyni bez prodlení vrátil. Jelikož tak neučinil, bylo nižšími soudy žalobě vyhověno právem, a nezáleží na tom, zda žalovaný spolek byl povinen, vydati žádané potvrzení, ani na tom, že obtíže, jež činil parní mlýn v Ch., měly snad důvod v nedostatečné informaci zástupce firmy. Dovolání poukazuje marně k tomu, že mlýn konečně přece jen přistoupil na vyrovnání, a to ještě před vynesení rozsudku v první stolici (§ 406 c. ř. s.), ana podle toho, co výše uvedeno, platnost ujednání zatím zanikla, pokud se týče povinnost žalovaného spolku, by vrátil částku u něho složenou, zatím již nastala a pro nedostatek příslušného dalšího ujednání tím, že obtíže činivší věřitel dodatečně souhlasil, ani neoživlo zaniknuvší zatím ujednání, ani nezanikla nastavší zatím povinnost žalovaného spolku, by žalobkyni peníze bez prodlení vrátil.

Čís. 10348.

Služební poměry zaměstnanců místní dráhy Frýdlant-Bílá.

Nutné důvody výpovědní při definitivních zaměstnancích jsou uvedeny v § 42 služ. řádu výčetmo.

Úsporným opatřením jest též nahrazení vypověděného definitivního zaměstnance pomocnou silou s nižším platem.

(Rozh .ze dne 22. listopadu 1930, Rv II 511/30.)

Žalobce, zaměstnanec místní dráhy Frýdlant-Bílá, dostal výpověď ze služebního poměru. Jeho žalobě proti místní dráze, by výpověď byla prohlášena nezákonnou, o b a n i ž š í s o u d y vyhověly, o d v o l a c í s o u d mimo jiné z těchto důvodů: Odvolací soud souhlasí s názorem prvního soudu, že nutné důvody výpovědi jsou v třetím odstavci § 42 služ. ř. vypočteny výčetmo. V prvním odstavci § 42 služ. řádu jest stanoveno, že služební poměr zaměstnanců provisorních může býti kdykoliv bez udání důvodů zrušen a že v tomto případě jest výpovědní lhůta šestinedělní. Druhý odstavec tohoto § upravuje výpověď u zaměstnanců definitivních tak, že jejich služební poměr zaniká po tříměsíční výpovědi z nutných důvodů. V třetím odstavci stanoveno, že za nutný důvod jest považovati omezení podniku a různá opatření z důvodů úsporných. Smysl těchto ustanovení služebního řádu jest jasný. Definitivní zaměstnanci, pokud jde o výpověď, měli míti výhodnější postavení, než měli doposud podle předpisů o věcech osobních. Tříměsíční lhůta výpovědní byla ponechána v platnosti, avšak důvody výpovědi byly přesně vymezeny. Tomu zřejmě nasvědčuje imperativní

doslov třetího odstavce »Za nutný důvod považovati jest« Pak následuje výpočet těchto nutných důvodů, omezení podniku a různá opatření z důvodů úsporných bez jakéhokoliv dodatku, z něhož by bylo lze usuzovati, že jde jen o výpočet příkladný, jako »zejména«, »obzvláště« a pod. Kdyby tento výpočet důvodů výpovědi byl jen příkladný, takže by pod pojem nutného důvodu bylo lze zahrnouti i služební poklesky, jak míní odvolání, mohla by žalovaná zrušení služebního poměru výpovědi přivoditi, i kdyby tu nebylo podmínek pro propuštění na základě nálezu disciplinární komise (§ 31, čtvrtý odstavec čís. 5 služ. řádu), aneb pro propuštění bez jakéhokoli řízení z důvodů výčetmo uvedených v § 43 čís. 1—4 služ. ř. Při tomto názoru žalované strany by arci omezení práva výpovědi ve smyslu § 42 odstavec druhý a třetí nemělo pro zaměstnance valné ceny. K vývodům odvolatelky, že se touto normou služebního řádu stanoví odchylka od zásady § 1159 a násl. obč. zák. a § 20 a násl. zák. o obch. pomocnících, podle níž výpověď se strany zaměstnavatele není omezena zvláštními důvody, stačí uvést, že bylo na ní, by doslov zmíněného ustanovení služebního řádu byl upraven tak, by vylučoval výklad ve směru pro ni nepříznivém.

N e j v y š š í s o u d žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Žalovaná místní dráha Frýdlant-Bílá opřela písemnou výpověď žalobce ze svých služeb ze dne 30. září 1928 výslovně o důvody § 42 služebního řádu — schváleného výnosem ministerstva železnic ze dne 27. března 1925, čís. 64.828/1924 —, o němž nižší soudy správně dolíčily, že byl pro žalobce závazný a že žalobce závazně neujednal se žalovanou drahou, že jeho služební poměr bude posuzován podle služebního řádu státních železničních zaměstnanců. Podle § 40 služebního řádu pro zaměstnance místní dráhy Frýdlant-Bílá zaniká služební poměr železničních zaměstnanců mimo jiné též výpovědí (§ 40 čís. 2) a podle druhého odstavce § 42 služ. ř. lze zaměstnance definitivní vypověděti jen z nutných důvodů a lhůta výpovědní jest tříměsíční. Za nutný důvod jest považovati podle přesného doslovu třetího odstavce § 42 služ. řádu omezení podniku a různá opatření z důvodů úsporných. Ježto jest nesporno, že žalobce byl ve službách žalované místní dráhy zaměstnancem definitivním, jde ve sporu především o to, zda žalovaná důvodně použila ustanovení § 42 k výpovědi žalobce čili nic. Nižší soudy zcela správně vyložily předpis třetího odstavce § 42 služ. řádu, že nutné důvody výpovědní jsou v něm uvedeny výčetmo, jen důvody dva, omezení podniku a různá opatření z důvodů úsporných, a lze v této otázce odkázati dovolací vývody k důvodům napadeného rozsudku a jen připomenouti, že se nepřipadně dovolávají pro jiný výklad tohoto ustanovení předpisů exekučního řádu, přezírajíce, že podle § 1 služ. řádu jest tento řád nedílnou součástí služební smlouvy a že proto pro výklad předpisů služebního řádu bylo by použití jen obecných vykládacích pravidel o smlouvách (§ 914 a násl. obč. zák.), avšak toho nebylo tu ani třeba,

poněvadž doslov druhého a třetího odstavce § 42 služebního řádu nemá dovolací soud za nejasný. Ve sporu jde tedy jen o to, zda žalovaná místní dráha byla oprávněna žalobce vypovědět ve smyslu druhého a třetího odstavce § 42 služ. řádu a zda měla pro výpověď nutný důvod. Žalovaná ve sporu tvrdila, že žalobci dala výpověď z důvodů úsporných. Nižší soudy dospěly k závěru, že tyto důvody žalovaná k propuštění žalobce neměla. Než neprávem. Bylo výpovědí svědka inženýra Josefa P-a — jíž napadený rozsudek pro své rozhodnutí použil — zjištěno, že místo, jež žalobce na stanici Bílá jako podúředník zastával, rozhodla se žalovaná obsadit jen zřízencem, zaměstnancem nižší služební skupiny, a že také skutečně po žalobcově odchodu toto místo bylo obsazeno pouhým zřízencem, tedy služební osobou s nižším služebním platem, čímž žalovaná dráha docílila nepochybně úspory v osobních nákladech služebních. Napadený rozsudek usuzuje z toho, že žalovaná dráha po žalobcově propuštění přijala nové zaměstnance, Bohumila S-a za úředníka ke správě provozu a Rudolfa H-a za kancelářského pomocníka pro staniční úřad ve Frýdlantě, že se žalobcovo propuštění nestalo z důvodů úsporných. Dovolání vytýká v tomto bodu napadenému rozsudku, že nepřihlédl k důležité okolnosti, svědkem inž. Josefem P-em potvrzené, že oba noví zaměstnanci Bohumil S. a Rudolf H. byli žalovanou dráhou přijati jen za kancelářské pomocníky a že se v této otázce nevypořádal s odvolacími vývody, dospěv k vadnému konečnému závěru, že žalovaná dráha nebyla ani při výpovědi žalobce vedena úspornými důvody, ana po jeho odchodu ze služeb obsadila jedno místo kancelářského pomocníka u správy provozu dokonce úředníkem. Než tato okolnost, která za sporu v prvé stolici nebyla ani stranami přednesena, nýbrž vyšla najevo jen při výslechu svědka Josefa P-a, neměla by pro spor rozhodnou důležitost, poněvadž šlo o služební místo jiné, než místo uprázdněné propuštěním žalobce. Žalovaná dráha předložila výkazy, z nichž nižší soudy zjistily, že v roce 1927 pokles provozních příjmů ve stanici Bílé, v níž byl žalobce přednostou — v poměru k roku 1926 činil 78.561 Kč. Tím postačitelně odůvodnila své rozhodnutí pro úsporná opatření. Z toho, že inž. Josef P. nepředložil též výkaz o provozních příjmech za rok 1928, nelze dovozovati, že žalovaná neměla příčiny použití u žalobce úsporných opatření, v třetím odstavci § 42 služ. řádu jí vyhrazených, nanejvýš sám žalobce za sporu v prvé stolici tvrdil, že se již v prosinci 1927 usnesla správní rada žalované dráhy na jeho výpovědi, stejně jako na výpovědi přednosty stanice ve Starých Hamrech. Dovolacímu soudu stačil již prvý důvod, že se žalovaná rozhodla obsadit místo přednosty stanice v Bílé zaměstnancem nižší skupiny, podobně jako dříve ve Starých Hamrech, čímž nepochybně docílila úspory na služebním platu s místem spojeným. Nesejde proto na tom, zda žalovaná měla proti žalobci též námitku pro jeho chování, poškozující její obchodní zájmy a netřeba ani uvažovati, zda byly opodstatněné, aneb jiné námitky z jeho služebních provinění, které by mohly býti důvodem k zavedení kárného řízení, po případě k jeho potrestání některým z trestů uvedených v § 31 neb 43 služeb. řádu, poněvadž ve sporu jde jen o to, zda měla důvod

k výpovědi žalobce podle § 42 služeb. řádu, kteréhož ustanovení proti němu skutečně jen použila. Z doličených úvah dospěl dovolací soud k závěru, že žalovaná místní dráha dala důvodně žalobci výpověď ve smyslu třetího odstavce § 42 služeb. řádu z důvodů úsporných, používši svého smluvně jí vyhrazeného práva, a uplynutím tříměsíční výpovědi zanikl 31. prosincem 1928 služební poměr žalobcův podle § 40 čís. 2 a § 42 služeb. řádu a žalobní jeho nároky, opírající se o mylný předpoklad, že služební poměr nezanikl — nejsou opodstatněné.

Čís. 10349.

Domovník nemůže se brániti zadržovacím právem (§ 471 obč. zák.) proti odebrání bytu.

Zda-li jsou důležité důvody ke zrušení domovnického poměru bez výpovědi (§ 11 zákona ze dne 30. ledna 1920, čís. 82 sb. z. a n.), posoudí soud.

Jest důležitým důvodem ke zrušení domovnického poměru, zdemoval-li domovník betonové silo v závodě majitele domu, svěřeného jeho dozoru.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1930, Rv I 1294/30.)

Mezi žalující společností a žalovaným došlo roku 1926 k ujednání, podle něhož vzal žalovaný na se povinnost, majetek žalující strany hlídati a chrániti, zvláště i vše předsevzítí, by nevypukl požár popele v důlních mírách, a by požár byl omezen. Jako úplata za tuto povinnost byl žalovanému zaručen volný byt na tak dlouho, pokud podnik nebude jinak prodán anebo propachtován. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalující společnost na žalovaném vyklizení bytu, tvrdíc, že zjistila, že žalovaný svým povinností podle ujednání nevyhovuje, ježto bylo zjištěno, že celá řada strojů byla těžce poškozena, při čemž žalovaný zodpovídal se tím, že se bylo do závodu po dvakráte vloupáno, a že žalovaný sám poškodil tak zvané betonové silo v závodech a jeho železnou konstrukci odstranil. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, o d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby. D ů v o d y: Především jest podotknouti, že se odvolací soud nemusí dále zabývati námitkami žalovaného ve sporu, kteréž směřovaly k tomu, že i bez ohledu na smlouvu mezi nim a žalující stranou má právo na nynější byt. Neboť, co v tomto ohledu uplatňuje, nemůže obstáti před soudem. Ostatně podrobuje se žalovaný sám tomuto stanovisku, an v odvolacím sdělení z těchto námitek již nic neuvádí, nýbrž své právo opírá jen o smlouvu. Přes to však budiž stručně podotčeno, že by pro nabytí vlastnictví tvrzené žalovaným nemohla v úvahu přijíti ustanovení §§ 414 a 415 obč. zák. proto, že se mohou týkati jen movitostí, nýbrž jen ustanovení §§ 417 a násl. obč. zák. Než ani tato nemohou pro tento případ přijíti v úvahu, poněvadž z nesporného děje vyplývá, že žalovaným bylo jen přestavěno skladiště v byty, takže nelze říci, že žalovaným byla provedena stavba na cizím pozemku s vědomím jeho vlastníka. Neodůvodněnou jest i námitka,